

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.III.38.047/2020/8.

A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás előadó bíró, Dr. Vitál-Eigner Beáta bíró

A felperes: Felperes1 cím5

A felperes képviselője: Dr. Dietz Henrietta Ügyvédi Iroda (Cím4, ügyvéd1

Az alperes: Budapest Főváros Kormányhivatal cím6

Az alperes képviselője: Dr. Németh Szilvia kamarai jogtanácsos

A per tárgya: szociális ügyben indult jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fel: a felperes

A felülvizsgálati kérelem száma: 9.

Az elsőfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma: Fővárosi Törvényszék 2020. szeptember 3-án hozott 47.K.704.895/2020/7. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 47.K.704.895/2020/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.
Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az elsőfokú hatóság az akkor hajléktalan felperes részére 2017. április 27-től aktív korúak ellátására, ezen belül egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra való jogosultságot állapított meg határozatában.

[2] Ugyanezen elsőfokú hatóság a 2019. október 28-án kelt határozatában a felperes aktív korúak ellátására való jogosultságát, továbbá egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás folyósítását 2019. október 31. napjával megszüntette.

[3] A határozat indokolásában megállapította, hogy miközben a hatóság havi rendszeres pénzbeli ellátást utalványozott a felperes részére, addig 2019. április 9-ét követően ezzel párhuzamosan egyéb jóváírások is történtek havi rendszerességgel a felperes fizetési folyószámláján. Erről a tényről a hatóságot a felperes nem értesítette, bejelentési kötelezettségének nem tett eleget, ezzel szándékosan félrevezette a hatóságot.

[4] A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szocvtv.) 33. § (2) bekezdésére figyelemmel az egyéb jogosultsági feltételek megléte mellett az aktív korúak ellátásra való jogosultság feltétele, hogy a kérelmezőnek és a családjának a megélhetése más módon nem biztosított. Miután a felperes megélhetése más módon biztosított, ezért részére aktív korúak ellátása nem folyósítható.

[5] A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2020. február 7-én hozott BP/0502/556/1/2020. számú határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

[6] Megállapította, a felperes maga sem tagadja, hogy magánszemélyektől, továbbá termőföld haszonbérbeadásából is van bevétele. Ehhez képest a felperes adatszolgáltatásból az derül ki, hogy a felperesnek nincs jövedelme, így nyilatkozatai nem feleltek meg a valóságnak.

[7] A felperes átlagosan 39.232.- forint havi jövedelemre tett szert, ami meghaladja a 25.650.- forintos jogosultsági határt. Eerre tekintettel a hatóságnak szükségszerűen a jogosultság megszüntetéséről kellett döntenie.

[8] Az alperes a 2020. április 21-én hozott BP/0502/556/3/2020. számú határozatában a másodfokú döntése indokolását kijavította. Megállapította, hogy a felperes tizenkét havi összes 1.353.170.- forint jövedelmének egy hónapra jutó átlaga 112.764.- forint. A felperes átlagosan 39.232.- forint havi jövedelemre tett szert, ami meghaladja a jogosultsági határt.

A kereseti kérelem

[9] A felperes keresetében vitatta a megszüntetés jogszerűségét, egyben állította az öregségi nyugdíjminimum mértékének alaptörvény-ellenességét.

Az elsőfokú ítélet

[10] A törvényszék jogerős ítéletében a keresetet elutasította. Az indokolásban felhívta a Szocvtv. 4. § (1) bekezdés a) pontját, 10. § (2) bekezdését és 33. § (1), (2) bekezdését.

[11] Kifejtette, az eljáró hatóságok a tényállást a kellő mértékben feltárták, azokból okszerű következtetéseket vontak le. Az alperesi határozat téves tájékoztatást adott a jogorvoslat igénybevételének illetékterhével kapcsolatban, ez azonban a döntés érdemére nem hatott ki, a felperes jogainak gyakorlását nem korlátozta.

[12] A perben nem volt vitás, hogy a felperes magánszemélyektől adómentes juttatásban (adományban) részesült. A Szocvtv. 4. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára tekintettel a magánszemélytől származó adomány, mint adómentes juttatás a Szocvtv. alkalmazásában egyértelműen jövedelemnek minősül, amit figyelembe kellett venni.

[13] A nem havi rendszerességgel szerzett jövedelemnél, illetve a vállalkozásból származó jövedelem esetén rendeli alkalmazni a Szocvtv. a kérelem benyújtását közvetlenül megelőző tizenkét hónap alatt szerzett jövedelem egy havi átlagának számítását azért, mert a havi jövedelmek összege ezen esetekben jelentős mértékben eltérő. Itt írja elő a Szocvtv. azt a kiegészítő számítási módot, hogy azon hónapoknál, amelyek adóbevallással már lezárt időszakra esnek, a jövedelmet a bevallott éves jövedelemnek e hónapokkal arányos összegében kell beszámítani.

[14] A jogszabályi rendelkezés tehát nem arra vonatkozik, hogy a korábbi adóbevallással lezárt időszakban az adómentes, de a Szocvtv. alkalmazásában jövedelemnek minősülő jövedelmeket ne kellene figyelembe venni, hanem arra, hogy olyan jövedelmek esetében, ahol a havi összeget pontosan nem lehet megállapítani, azt átlagszámítással kell meghatározni.

[15] Jelen esetben a felperes jövedelemszerzésének időpontjai pontosan meghatározhatók voltak, így a tizenkét havi átlagszámítást a valós jövedelmi adatok figyelembe vételével tudta az alperes elvégezni.

[16] Az alperes a határozatában elkövetett számítási hibát korrigálta, a módosító határozatban levezetett számítás azonban az ügy érdemét nem befolyásolta.

[17] A bíróság nem találta alaposnak a felperes részéről benyújtott, az Alkotmánybíróság megkeresésére irányuló indítványt, amely a nyugdíjminimum változatlanságával kapcsolatban került előterjesztésre.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[18] A felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a jogerős ítéletnek a kijavított alperesi határozatra is kiterjedő hatályon kívül helyezés és az alperes új eljárásra kötelezése iránt. Indítványozta az eljárás felfüggesztése mellett az Alkotmánybíróság előtti eljárás kezdeményezését az öregségi nyugdíjminimumhoz kapcsolódó jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenesség vizsgálataira irányulóan.

[19] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Szocvtv. irányadó rendelkezései téves értelmezéssel állapította meg hogy a felperes havi jövedelme meghaladta a Szocvtv. 33. § (2) bekezdése szerinti, az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 90 %-át, ezért a felperes megélhetése a Szocvtv. alkalmazásában biztosítottak volt tekinthető.

[20] A felperes esetében a Szocvtv. 10. § (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel a 2018. június és 2019. május közötti időszak átlagos havi jövedelmét kellett megállapítani. Ez azt jelenti, hogy a 2018. évre eső hét hónap tekintetében az adóbevallás adataiból kellett volna kiindulni, amely a felperes esetében nem készült, mert akkor kizárólag adómentes jövedelmet

szerzett. A 2019. évre eső további öt hónapra a ténylegesen befolyt jövedelmekkel kellett kalkulálni. A fentiekkel ellentétes bírósági értelmezés nem jogszerű.

[21] Nem felel meg a valóságnak az az ítéleti érvelés, hogy az adóbevallás adatainak figyelembevétele azért került kiegészítő szabályként a törvénybe, mert olyankor csak éves adat áll rendelkezésre és másként nem lenne elvégezhető a számítás. Az indokolás szerint ugyanis a számítási mód azért kerül bevezetésre, mert a rendszertelen jövedelmek esetén az általános számítási mód, mely szerint kizárólag az előző hónap jövedelmét kellene figyelembe venni, nem lenne alkalmas a várható jövedelmek előrejelzésére. Másrészt az ítélet indokolásában foglalt állítással szemben a rendszeres jövedelmek esetén a jogszabály nem írja elő az előző év havi (átlagos) jövedelmének figyelembevételét, hanem kizárólag a kérelem benyújtását megelőző hónap aktuális jövedelmét rendeli figyelembe venni.

[22] A bírósági jogértelmezés nem felel meg az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabálynak.

[23] A Szocvtv. arra az esetre, amikor havi átlagos jövedelem megállapítása szükséges, az általános szabályhoz képest különös szabályt tartalmaz, ami azt eredményezi, hogy az eseti adómentes adományokat és az egyéb adómentes jövedelmeket ebben az esetben nem kell számításba venni.

[24] A Szocvtv. vitatott rendelkezése nem teszi feltételessé a jövedelemszámítás módját azon körülmény alapján, hogy rendelkezésre állnak-e más forrásból a havonkénti jövedelemre vonatkozó szabályok.

[25] A felperes kifejtette, a bíróság az Alkotmánybíróság megkeresésére vonatkozó indítványról sem a tárgyaláson, sem az ítéletben nem döntött, azt nem utasította el, pedig erről a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 131. § (4) bekezdése alapján külön végzést kellett volna hoznia.

[26] A felperes részletesen indokolta az Alkotmánybíróság megkeresése iránti indítványának megalapozottságát.

[27] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását indítványozta.

Döntés a befogadásról

[28] A Kúria a Kfv.III.38.047/2020/8. számú ítéletével a felülvizsgálati kérelmet befogadta.

A Kúria döntése és jogi indokai

[29] A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

[30] A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 120. § (5) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor a rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.

[31] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a pontosan és törvényesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetésre jutott.

[32] A Szocvtv. 33. § (1) bekezdése az aktív korúak ellátására való jogosultság egyik feltételeként azt határozza meg, hogy a kérelmező és a családjának a megélhetése más módon nem biztosított. A 33. § (2) bekezdés első mondata kimondja, az (1) bekezdés alkalmazásában akkor nem biztosított a megélhetés, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 90 %-át és vagyona nincs.

[33] A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról szóló 168/1997. (X.6.) Korm.rendelet (a továbbiakban: Tnyr.) 11. §-a szerint a 2007. december 31-ét követő, de 2020. január 1-jét megelőző időponttól megállapításra kerülő öregségi teljes nyugdíj legkisebb összege havi 28.500.- forint.

[34] A Szocvtv. 4. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja rögzíti, hogy e törvény alkalmazásában jövedelem az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett, a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szjatv.) szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó – megszerzett – vagyoni érték (bevétel), ideértve az Szjatv. 1. számú melléklete szerinti adómentes bevételt. A 10. § (2) bekezdése alapján a jogosultság megállapításakor a) a havi rendszerességgel járó – nem vállalkozásból, illetve östermelői tevékenységből (a továbbiakban együtt: vállalkozás) származó – jövedelem esetén a kérelem benyújtását megelőző hónap jövedelmét, b) a nem havi rendszerességgel szerzett, illetve vállalkozásból származó jövedelem esetén a kérelem benyújtásának hónapját közvetlenül megelőző tizenkét hónap alatt szerzett jövedelem egy havi átlagát kell figyelembe venni azzal, hogy a b) pont szerinti számításnál azon hónapoknál, amelyek adóbevallással már lezárt időszakra esnek, a jövedelmet a bevallott éves jövedelemnek e hónapokkal arányos összegében kell beszámítani.

[35] A peres felek által nem vitatottan a felperes adományból származó jövedelmei nem havi rendszerességgel szerzett jövedelemnek minősülnek, ezért a jogosultsága megállapításakor a Szocvtv. 10. § (2) bekezdés b) pontja irányadó.

[36] A felülvizsgálati bíróság egyetért a törvényszék ítéletének azon okfejtésével, miszerint a Szocvtv. nem azt rögzíti, hogy a korábbi adóbevallással lezárt időszakban az adómentes, de a Szocvtv. alkalmazásában jövedelemnek minősülő jövedelmeket ne kellene figyelembe venni, hanem azt, hogy olyan jövedelmek esetében, amelyeknél a havi összeget pontosan nem lehet megállapítani, azt átlagszámítással kell meghatározni. Jelen esetben a felperes jövedelemszerzésének időpontjai pontosan meghatározottak voltak, ezért a tizenkét havi átlagszámítást a valós jövedelmi adatok alapulvételével tudta elvégezni a hatóság.

[37] A Kúria rámutat, a Szocvtv. 10. § (1) bekezdés b) pontja alapján a felperes vonatkozásában a 2018. június – 2019. május hónapokra vonatkozó időszak átlagos havi jövedelmét kellett meghatározni.

[38] Az iratokból megállapíthatóan 2018-ban a felperes tekintetében adóbevallás nem készült, mert kizárólag adómentes jövedelmet szerzett. Ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy ez a hét hónap a Szocvtv. 10. § (2) bekezdés b) pontja szerinti havi átlagjövedelem számításánál figyelmen kívül hagyandó. A hatóságnak ugyanis számolnia kellett az ekkor a felperes részére juttatott adományok összegével.

[39] A fentiekkel ellentétes felperesi érvelés nem foghat helyt, az a Szocvtv. preambulumból és indokolásából sem vezethető le.

[40] Az alperes jogszabálysértéstől mentesen állapította meg, hogy a felperes nem jogosult aktív korúak ellátására, és kijavított határozatában jogszerűen hagyta helyben a jogosultságot megszüntető alperesi határozatot.

- [41] A törvényszék és a Kúria jogértelmezése megfelel az Alaptörvény 28. cikkében írtaknak.
- [42] Az alperes kijavított határozatában írt számítási mód jogszerű, az aktív korúak ellátására való jogosultság megszüntetése jogszerűen történt.
- [43] A Kp. 34. § b) pontja alapján alkalmazandó Pp. 131. § (4) bekezdése értelmében, ha a bíróság az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelmet elutasítja, erről végzéssel határoz, e döntését legkésőbb az ítéletében köteles megindokolni.
- [44] A felperes az elsőfokú eljárás során indítványozta az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését.
- [45] Az elsőfokú bíróság a Pp. 131. § (4) bekezdését megsértve a felperesi kérelem elutasításáról külön végzést nem hozott. Ugyanakkor jogerős ítéletének 11. pontjában részletesen megindokolta a törvényszék, hogy az Alkotmánybíróság előtti kezdeményezését miért nem tartotta megalapozottnak.
- [46] A felülvizsgálati bíróság véleménye szerint a külön végzés meghozatalának hiánya az ügy érdemére nem hatott ki, így ezen az alapon nincs helye a keresettel támadott ítélet hatályon kívül helyezésének.
- [47] A Kúria a 7. alszámú végzésében a felperesnek a felülvizsgálati kérelemben előterjesztett, az Alkotmánybíróság eljárása kezdeményezésére irányuló kérelmét elutasította. A felülvizsgálati bíróság ugyanis a Tnyr. 11. §-ának és a Szocvtv. 33. § (2) bekezdésének alaptörvény-ellenességét állító felperesi indítvánnyal nem ért egyet.
- [48] A Kúria a Kp. 121. § (2) bekezdését alkalmazva a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

- [49] *Az aktív korúak ellátására vonatkozó jogosultság meghatározásakor a nem havi rendszerességgel szerzett jövedelem esetén a kérelem benyújtásának hónapját közvetlenül megelőző tizenkét hónap alatt szerzett jövedelem egyhavi átlagát kell figyelembe venni.*

Záró rész

- [50] A felülvizsgálati kérelmet a Kúria a veszélyhelyzet során érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedések újbóli bevezetéséről szóló 112/2021. (III.6.) Korm. rendelet 36. § (1) bekezdésére figyelemmel tárgyaláson kívül bírálta el.
- [51] Az alperes felülvizsgálati eljárási költségre nem tartott igényt.
- [52] A Szocvtv. 16. §-ára tekintettel az eljárás költség- és illetékmentes.
- [53] Az ítélettel szembeni felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

.

Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás s.k. előadó bíró; Dr. Vitál-Eigner Beáta s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő